

PROGRAMMAPUNTEN

We maken Europa groener, socialer en democratischer

1. De Europese Unie moet groener, socialer en democratischer. We pleiten voor een nieuw Europees Verdrag. Dit nieuwe verdrag zorgt voor betere controle door het Europees Parlement en een grotere betrokkenheid van nationale parlementen bij de Europese besluitvorming. Er komt meer solidariteit in de eurozone door middel van een Europees Monetair Fonds en euro-obligaties. Een gezamenlijk belastingbeleid richt zich op het tegengaan van belastingontwijking en op vergroening van belastingen. Het landbouwbeleid wordt duurzaam hervormd. Dit verdrag wordt voorgelegd aan de burgers, bij voorkeur in een Europawijd referendum.
2. De Europese Unie krijgt een rechtvaardig asiel- en migratiebeleid, met een geharmoniseerde asielprocedure. Alle lidstaten doen mee aan de eerlijke verdeling en opvang van vluchtelingen. Bij niet meewerken volgen sancties. Tijdelijke arbeidsmigranten kunnen makkelijker in Europa werken en weer terugkeren met speciale visa.
3. De regering ijvert voor grotere openbaarheid in de Europese Unie via een transparantere wetgevingsprocedure, meer toegang tot documenten, grotere openbaarheid van Eurotoppen en Eurogroeptoppen. De Europese Wet openbaarheid van bestuur moet worden verbeterd.
4. Nederland zet zich in voor hervorming van het Stabiliteits- en Groeipact waarin houdbare financiën, werkgelegenheid en duurzame ontwikkeling op gelijke voet staan. Dit hervormde pact biedt meer flexibiliteit en begrotingsruimte om te investeren in arbeidsparticipatie, onderwijs, innovatie en duurzame energie. Het Europees Parlement krijgt medebeslissingsrecht over de jaarlijkse prioriteiten van het economische beleid en controlerecht over de sociaaleconomische sturing die de Europese Commissie geeft aan de lidstaten.

5. Nederland houdt zich aan de toetredingsafspraken die zij in EU-verband heeft gemaakt: landen mogen toetreden als zij voldoen aan de gestelde voorwaarden: democratie, rechtsstaat en mensenrechten moeten zijn gewaarborgd. Deze onderwerpen verdienen een centrale plek in de onderhandelingen met kandidaat- lidstaten. Daar wordt niet op afgedongen. GroenLinks maakt zich grote zorgen over Turkije. Zolang Turkije mensenrechten, persvrijheid en vrijheid van meningsuiting niet respecteert, is lidmaatschap van de Europese Unie uitgesloten en hebben onderhandelingen over toetreding geen zin.
6. Nederland neemt het voortouw bij samenwerking en specialisatie van de krijgsmachten van de EU-landen, om hun efficiency en inzetbaarheid te vergroten. Zo wordt, in samenhang met de versterking van het gemeenschappelijk buitenlands beleid, toegewerkt naar een Europese defensiemacht. Deze staat onder controle van het Europees Parlement. De NAVO mag geen belemmering vormen voor Europese militaire integratie. Nederland pleit voor afschaffing van de kernwapentaak van de NAVO.

We delen één wereld

7. Het buitenlands beleid van Nederland is gericht op eerlijke verdeling van welvaart, duurzaamheid en het versterken van democratie en mensenrechten. Vredes-, mensenrechten- en ontwikkelingsdiplomatie krijgen voorrang boven economische diplomatie. Ontwikkelingssamenwerking gaat over het belang van mensen in ontwikkelingslanden, niet om het economisch belang van het Nederlands bedrijfsleven. Nederland steunt het maatschappelijk middenveld in ontwikkelingslanden: burgerbewegingen, mensenrechten- en milieuactivisten en vrouwenemancipatie.
8. Er gaat meer geld naar ontwikkelingssamenwerking. De bestedingen gaan omhoog naar de internationaal afgesproken norm van 0,7% van het BNP. De kosten voor opvang van asielzoekers worden niet betaald uit het ontwikkelingsbudget. Klimaatsteun voor ontwikkelingslanden komt bovenop de uitgaven voor ontwikkelingssamenwerking.
9. Alle aspecten van internationaal beleid, zoals handelspolitiek, worden getoetst op hun gevolgen voor ontwikkelingslanden en bijdrage aan de duurzame ontwikkelingsdoelen. Belastingontduiking en -ontwijking ten koste van ontwikkelingslanden worden aangepakt en deze landen krijgen daar een stem in.

10. Handels- en investeringsverdragen mogen niet ten koste gaan van onze democratie en milieu- en sociale standaarden. We willen af van aparte claimrechtspraak voor multinationals. Nederland verzet zich tegen de goedkeuring van handelsverdragen die milieu- en sociale standaarden verlagen en claimrechtspraak bevatten, zoals het CETA-verdrag met Canada. In Europees verband zet Nederland in op een multilaterale handelsagenda en grondige aanpassingen van de mandaten aan de Europese Commissie om handelsverdragen te sluiten zodat eerlijke handel en de bescherming van mens en milieu centraal komen te staan. Nederland pleit binnen de Europese Unie voor het stopzetten van de onderhandelingen met de Verenigde Staten over het handels- en investeringsverdrag TTIP. Als de EU en de VS toch een akkoord bereiken over TTIP, wordt het verdrag in een referendum voorgelegd aan de burgers, bij voorkeur Europawijd.
11. De internationale gemeenschap deelt de verantwoordelijkheid om mensen te beschermen en genocide en ernstige mensenrechtenschendingen te voorkomen. Als alle niet-militaire opties zijn overwogen en onvoldoende effectief zijn gebleken, kunnen militaire interventies nodig zijn ter bescherming van mensen tegen gruwelijk en grootschalig geweld. Een militaire interventie is volkenrechtelijk gelegitimeerd en gaat altijd hand in hand met diplomatie, humanitaire hulp en wederopbouw die bijdraagt aan een stabiele, veilige situatie voor de burgers ter plekke, ook op de lange termijn. Voor dergelijke vredesmissies moet Nederland internationaal en als onderdeel van de Europese Unie ook militair verantwoordelijkheid blijven nemen.
12. Er komt een verbod op kernwapens in Nederland. De uitvoer en doorvoer van wapens wordt aan banden gelegd. Nederland streeft binnen de Europese Unie naar een wapenembargo tegen landen die wapens inzetten tegen burgers, als Saoedi-Arabië. Nederland bevordert wereldwijde ondertekening en ratificatie van het wapenhandelsverdrag en de verdragen tegen landmijnen en clusterbommen. Nederland ijvert voor een wereldwijd verbod op kernwapens en munitie met verarmd uranium.
13. Nederland maakt zich sterk voor strikte Europese en internationale regels voor de inzet van bewapende drones. Nederland ijvert voor een wereldwijd verbod op de ontwikkeling en inzet van autonome bewapende robots, die geweld gebruiken zonder menselijke tussenkomst.

14. Nederland en de EU vergroten hun inspanningen voor een rechtvaardige oplossing van het Israëliisch-Palestijnse conflict. Beide partijen moeten zich houden aan het internationaal recht en zich onthouden van geweld en mensenrechtenschendingen. Nederland erkent Palestina als staat. Nederland pleit voor opschorting van het associatieverdrag tussen de Europese Unie en Israël, zolang Israël doorgaat met ernstige schendingen van het internationaal recht.

Wat verder staat vermeld in het concept verkiezingsprogramma over Europa:

Pag. 2: GroenLinks wil dat Nederland voorop loopt in de samenwerking binnen Europa om de grote problemen van deze tijd op te lossen. Alleen samen kunnen we de opwarming van de aarde een halt toeroepen. Alleen samen kunnen we investeren in schone lucht, helder water en veelzijdige natuur. Alleen samen kunnen we zorgen voor eerlijke belastingen, rechtvaardig sociaal beleid en een humane vluchtelingenaanpak.

Pag. 7: Met het klimaatakkoord van Parijs gaan we wereldwijd afscheid nemen van fossiele energie. GroenLinks wil dat Europa daarbij het voortouw neemt.

Pag. 8: Als grootste markt ter wereld kan Europa de standaard zetten voor producten die minder schaarse grondstoffen vergen, langer meegaan, beter te repareren en recyclen zijn. Zo zorgen we dat bedrijven niet langer grondstoffen gebruiken die medeoorzaak zijn van oorlogen, uitbuiting en milieuvernieting.

Pag. 13: In Europa wordt Nederland aanjager van de internationale aanpak van belastingontwijking.

Pag. 35: Mensen voelen zich niet meer thuis in Nederland. Ze vrezen de toekomst en zien Europa en de opvang van vluchtelingen als bedreiging.

Pag. 37: We sluiten onze grenzen niet voor vluchtelingen. Binnen en buiten Europa zullen we de verantwoordelijkheid eerlijk moeten delen.

Pag. 40: Nederland zet zich ruimhartig in voor veilige routes en hervestiging van kwetsbare vluchtelingen in Europa via de UNHCR.

Pag. 58: Zij zien een Europa zonder grenzen waar vluchtelingen veiligheid zoeken. Een Europa dat de eigen burgers geen vertrouwen in de toekomst biedt.

Pag. 59: Ons Europa, gedragen door de Europese bevolking, speelt een rol op het wereldtoneel. De grote uitdagingen van de toekomst zoals klimaatverandering en migratie, kunnen we als een verenigd Europa aan.